

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9CoCsp/70/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520201209
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Miková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7520201209.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Mikovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Dany Popovičovej v spore žalobcov: 1/ N. J., R.. XX.XX.XXXX, D. I., N. XXX/XX, 2/ I. J., R.. XX.XX.XXXX, D. I., N. XXX/XX, obaja zastúpení advokátkou JUDr. Alena Zadáková, so sídlom v Košiciach, Kováčska 32, proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s., IČO: 31 320 155, so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 1, zastúpenému advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., IČO: 53 255 739, so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Košice-okolie zo dňa 11.mája 2021 č. k. 13Csp/85/2020-218

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom v plnom rozsahu

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice-okolie (ďalej len „súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom uvedeným v záhlaví zamietol žalobu, ktorou žalobcovia žiadali o určenie, že zmluva o poskytnutí úveru na bývanie č. XXX/XXXXXXXX/XX-XXX/XXX zo dňa 21.12.2016 a zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX zo dňa 21.12.2016 sú bezúročné a bez poplatkov. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcom v plnom rozsahu.

2. Súd vychádzal zo zistenia, že sporové strany dňa 21.12.2016 uzavreli zmluvu o poskytnutí úveru na bývanie č. XXX/XXXXXXXX/XX-XXX/XXX podľa zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie (zákon č.90/2016 Z.z.), na základe ktorej bola žalobcom ako dlžníkom poukázaná peňažná suma vo výške 63.000,- eur so splatnosťou 30 rokov, výškou mesačnej splátky 217,12 eur, dohodnutou úrokovou sadzbou 1,49% ročne s dobou fixácie 5 rokov. Predmetný úver slúžil na účely splatenia skôr poskytnutého úveru vo výške 58.728,- eur a dokončenie stavieb v hodnote 4.272,- eur, keď plnenie dlžníkov zo zmluvy bolo zabezpečené záložným právom k nehnuteľnosti v ich vlastníctve - rozostavanému rodinnému domu. V rovnaký deň sporové strany uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, iných úveroch a pôžičkách (zákon č. 129/2010 Z.z.), na základe ktorej bola žalobcom poskytnutá suma vo výške 22.310,- eur s povinnosťou žalobcov ako dlžníkov uhradiť ju v 96-tich anuitných splátkach v hodnote 298,32 eur mesačne s termínom splatnosti prvej splátky 19.1.2017, s konečnou splatnosťou 19.12.2024 pri úrokovej sadzbe 4,8% ročne, RPMN 5,46% priemernej hodnote RPMN 9,27%, výška poplatku za poskytnutie úveru predstavovala 446,20 eur, celkové náklady dlžníka 5.040,20 eur. Žalobcovia boli povinní na zaplatenie celkovej čiastky 27.350,20 eur. Podľa tvrdení žalobcov, žalovaný v postavení veriteľa-dodávateľa, v prípade oboch zmlúv porušil svoju povinnosť s náležitou odbornou starostlivosťou skúmať ich spôsobilosť splácať úver ako mu táto povinnosť vyplývala z § 8 zákona č. 90/2016 Z.z. a § 7 zákona č. 129/2010 Z.z.. V prípade spotrebiteľského úveru tvrdili tiež absenciu obligatórných náležitostí

zmluvy podľa § 9 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., a to výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami. Poukazujúc na tvrdené porušenie povinnosti žalovaného pri uzatváraní zmlúv so spotrebiteľom žiadali, aby v súlade s § 15 ods. 2 zákona č. 90/2016 Z.z. a § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd určil, že predmetné zmluvy sú bezúročné a bez poplatkov.

3. V konaní mal súd preukázané obsahom listinných dôkazov, že žalovaný s náležitou odbornou starostlivosťou preskúmaval bonitu žalobcov vychádzajúc z dokladov o ich príjme, prihliadal na výpisy z príslušnej databázy v bankovom registri SRBI obsahujúcom údaje o úveroch, kreditných kartách, uzavretých zmluvách, a to existujúcich aj ukončených, o výške záväzkov, výške splátok úverov. U žalobcu v 1. rade mal preukázaný príjem z trvalého pracovného pomeru vo výške 1.300,- eur mesačne a polročné odmeny v hodnote 350,76 eur mesačne. V prípade žalobkyne v 2. rade príjem rodičovského príspevku vo výške 230,20 eur, ktoré skutočnosti boli overené aj dopytom v systéme Sociálnej poisťovne. Vzal do úvahy výdavky žalobcov zo splátok spotrebných úverov v inej banke v celkovej výške 325,- eur, a výšku nevyhnutného životného minima žiadateľa v hodnote 198,09 eur, spolužiadateľa 138,19 eur a životného minima pre tri vyživované deti v sume 3 x 90,42 eur.

4. Súd prvej inštancie posudzované zmluvy hodnotil ako spotrebiteľské, na ktoré sa tiež vzťahovala okrem všeobecných ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (OZ) aj osobitná úprava vyplývajúca zo zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie a zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, iných úveroch a pôžičkách. Konštatoval, že podľa § 8 ods. 1, 2 zákona č. 90/2016 Z.z. žalovaný bol povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať úver na bývanie, čo znamenalo zohľadniť najmä schopnosť spotrebiteľa dodržať povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere na bývanie a potrebné a primerané skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť schopnosť spotrebiteľa splácať úver na bývanie počas celej doby trvania zmluvy o úvere na bývanie, kedy berie do úvahy najmä čas, na ktorý sa poskytuje úver na bývanie, výšku poskytnutého úveru na bývanie, príjem spotrebiteľa, výdavky spotrebiteľa, účel použitia úveru na bývanie a ďalšie finančné a ekonomické okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na schopnosť spotrebiteľa dodržať povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere na bývanie. Na tieto účely v zmysle § 8 ods. 3, 4, 7 zákona č. 90/2016 Z.z. vyhodnocuje limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať úver zohľadňujúc položky : príjem spotrebiteľa, náklady na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb spotrebiteľa, výška splátky poskytovaného úveru na bývanie, peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

5. Zdôraznil, že v prípade úveru poskytnutého žalobcom na bývanie išlo o úver o refinancovaní, na ktorý sa v zmysle § 8 ods. 8 zákona č. 90/2016 Z.z. nevzťahovala potreba preskúmania limitov ukazovateľov schopnosti veriteľa podľa § 8 ods. 7 v spojení s § 8 ods. 3 citovaného zákona, napriek tomu žalovaný vyhodnocoval tieto limity. Konštatoval, že ustanovenie § 15 ods. 2 zákona č. 90/2016 Z.z. podmieňovalo hodnotenie úveru na bývanie ako bezúročného a bez poplatkov hrubým porušením povinnosti veriteľa podľa § 8 ods. 1, ktoré hrubé porušenie povinnosti zákon vymedzoval ako posudzovanie schopnosti splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaj z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať úver. Súd považoval obsahom listín za preukázané, že žalovaný riadne skúmal schopnosti žalobcov splácať úver na bývanie, o čom svedčí aj fakt, že oproti žiadosti žalobcov o poskytnutie úveru vo výške 110.000,- bola s nimi uzavretá zmluva len na sumu 63.000,- eur.

6. Vychádzajúc z informácií zistených žalovaným o príjmoch a výdavkoch žalobcov, považoval za splnenú tiež povinnosť veriteľa-žalovaného skúmať s náležitou odbornou starostlivosťou ich schopnosť splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., podľa ktorého veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Uviedol, že v zmysle § 17 ods. 16 písm. a/, b/ zákona č. 129/2010 Z.z. vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa posudzuje s ohľadom na údaje získané z jedného či viacerých registrov, ktoré poskytujú viacerí veritelia. Zdôraznil povinnosť žalobcov ako spotrebiteľov podľa § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnúť veriteľovi úplné, presné a pravdivé údaje na posúdenie schopnosti splácať spotrebiteľský úver.

7. Pokiaľ sa žalobcovia dovolávali podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. určenia, že úver je bez úrokov a bez poplatkov, súd poukázal na to, že zákonná úprava spája takýto následok len s hrubým porušením povinností veriteľa podľa § 7 ods. 1, ktoré vymedzuje ako posudzovanie schopnosti splácať úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania

schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za nenáležitú v tomto kontexte považoval tvrdené porušenie povinnosti žalovaného podľa § 7 ods. 20 zákona č. 129/2010 Z.z., podľa ktorého sa na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver použijú položky: čistý príjem spotrebiteľa, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, výška splátky spotrebiteľského úveru a peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa, lebo uvedené zákonné ustanovenie v čase uzavretia zmluvy v roku 2016 nebolo účinné, preto sa ním žalovaný ani nemohol riadiť. Bez ohľadu na uvedené súd dospel aj v prípade zmluvy uzavretej podľa zákona č. 129/2010 Z.z. k záveru, že žalovaný disponoval jednoznačnými informáciami o príjmoch a výdavkoch žalobcov, čo vyplývalo tak z okruhu zisťovaných údajov o ich osobách ako i v bankovom registri informácií SRBI, výpisom z účtu žalobcu, potvrdením o príjme žalobkyne poznajúc ich osobný a rodinný stav, ku ktorému prihladal pri stanovení rozsahu úveru.

8. Zohľadňujúc rozsah informácií zhromaždených žalovaným o pomeroch žalobcov súd konštatoval, že na jeho strane nedošlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa v zmysle § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. a § 15 ods. 2 zákona č. 96/2016 Z.z., pretože nebola preukázaná jeho nečinnosť pri posudzovaní schopnosti žalobcov splácať úver, ale naopak veriteľ vychádzal z údajov o príjmoch, výdavkoch, rodinnom stave spotrebiteľa a prihladal na údaje z príslušnej databázy alebo registra.

9. Nestotožnil sa ani s obranou žalobcov, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosť upravenú v čase uzavretia zmluvy v § 9 ods. 2 písm. l/ zákona č. 129/2010 Z.z. týkajúcu sa úpravy výšky, počtu, termínu splatnosti splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov, lebo text zmluvy poskytuje úplné, zrozumiteľné a presné informácie o splátkach. Nezistiac žiadny z tvrdených nedostatkov spotrebiteľských zmlúv žalobu zamietol. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil procesnou úspešnosťou žalovaného podľa § 255 ods. 1 CSP, ktorému priznal proti žalobcom plnú náhradu trov konania.

10. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia uplatňujúc odvolacie dôvody vymedzené § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/, h/ CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (b), konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h). Žiadali, aby bol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušený a vec mu vrátená na ďalšie konanie.

11. Odvolatelia vytykali súdu formalistické uplatňovanie právnej úpravy pri skúmaní bonity dlžníkov, ktorej účelom je zabrániť zadlžovaniu spotrebiteľov. Uviedli, že povinnosť dlžníkov poskytnúť úplné, presné a pravdivé údaje nezbavuje veriteľa povinnosti aktívne si zabezpečiť primerané a objektívne zistiteľné informácie o pomeroch spotrebiteľa, analyzovať jeho osobný a domáci rozpočet, stranu príjmov a výdavkov, pričom žalovaný takéto skúmanie opomenul nezaoberajúc sa ich mesačnými výdavkami. Odvolatelia citovali z rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/126/2016, 4Co/100/2019, 21Co/148/2017, ktoré rozhodnutia za obsahové naplnenie pojmu odbornej starostlivosti pri skúmaní schopnosti splácať spotrebiteľský úver viazali na porovnávanie mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa, keď nepostačuje len samotné zhromaždenie informácií o spotrebiteľovi, a porušenie povinnosti veriteľa s náležitou odbornou starostlivosťou skúmať bonitu spotrebiteľa spájali s absenciou aj len niektorého zo zákonom požadovaných údajov, a to či už absencia povinnosti skúmať schopnosť veriteľa na základe údajov o príjmoch a výdavkoch a rodinnom stave alebo absencia informácií z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti splácať úver.

12. Odvolatelia ďalej zdôraznili povinnosť súdu ex offio skúmať neprijateľné zmluvné podmienky a náležitosti zmluvy týkajúce sa údajov RPMN. Zastávali názor, že súd opomenul nedostatky týkajúce sa hodnoty RPMN zmluvy, pretože spotrebiteľské zmluvy neobsahujú veličiny, či údaje tvoriace predpoklady pre jej výpočet, čo má rovnako má za následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Uvedené vyvodili z §9 ods. 2 písm. h/ zákona č. 129/2010 Z.z., podľa ktorého zmluva musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, keď sa uvedú všetky predpoklady použité na výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov.

13. Pre prípad, ak by sa odvolací súd nestotožnil s ich odvolacími námietkami, žiadali posudzovať nárok na náhradu trov konania podľa § 257 CSP dôvodiac zásadou spravodlivosti, sociálnou situáciou žalobcov a postavením žalovaného ako podnikateľského subjektu. Tvrdili, že ich príjmy nestačia pokryť ich bežné mesačné výdaje, preto akékoľvek ďalšie náklady sú pre nich likvidačné. Nepriznanie trov žalovanému by znamenalo nepomerne menší zásah do jeho pomerov, ako by tomu bolo na strane žalobcu, ak by boli zaviazaní na ich náhradu.

14. Žalovaný navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť a priznať mu náhradu trov konania. Vyjadril názor, že žalobcovia v podanom odvolaní neuviedli žiadne také skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal vo svojom odôvodnení. Pokiaľ žalobcovia namietajú absenciu náležitostí zmluvy týkajúcich sa RPMN zastával názor, že v zmysle § 366 CSP nie je možné na tieto ich námietky prihliadať, keďže majú povahu novoty, ktorú námietku neuplatnili riadne a včas na súde prvej inštancie. Žalovaný poukázal tiež na to, že na rozhodnutí súdu o určení, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov nebol daný ani naliehavý právny záujem a vo vzťahu k výhradám žalobcov k absencii náležitej odbornej starostlivosti žalovaného pri skúmaní ich bonity, súd prvej inštancie poskytol úplné a presvedčivé odôvodnenie. Uviedol, že preskúmal bonitu žalobcu porovnaním strany výdavkov aj príjmov, vychádzajúc z relevantných údajov zistených od žalobcov, potvrdením o príjmoch, rodinnom stave ako i zisteniami z bankového registra. K tvrdeným nedostatkom zmluvy o spotrebiteľskom úvere uviedol, že text zmluvy obsahuje výšku splátky 298,32 eur, počet splátok 96, termín prvej i konečnej splatnosti splátky, druh úrokovej sadzby, námietky žalobcov sú preto neopodstatnené. nie sú dané ani opodstatnenosť námietok žalobcov voči absencii náležitostí zmluvy podľa § 9 ods. 2 písm. l/ zákona č. 129/2010 Z.z..

15. Žalobcovia v doplnujúcom podaní k odôvodneniu aplikácie § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania uviedli, že prišli o rodinný dom, čo dokladovali „záznamom o odovzdaní miesta zásahu“ hasičskou jednotkou a potvrdením Obecného úradu Slanec. Podľa „zánamu o odovzdaní miesta zásahu“ na adrese bydliska žalobcov Slanec 270 bol dňa 25.1.2021 v čase 2,30 hod. uhasený požiar. Starosta obce Slanec potvrdil existenciu požiaru rodinného domu na Parkovej ulici 56 v Slanci dňa 24.1.2021, pri ktorom zasahoval hasičský zbor od 20,50 do 2,30 hod. nasledujúceho dňa, ktoré podrobnosti sú uvedené v zázname o odovzdaní miesta zásahu.

16. Na vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcovia reagovali predložením rozhodnutia Okresného súdu Kežmarok zo dňa 21.7.2021 č.k. 10Csp/149/2020-55, ktorým bola žalovanému Všeobecnej úverovej banke a.s. uložená povinnosť zaplatiť spotrebiteľke sumu 3.207,00 eur s úrokmi z omeškania titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Povinnosť na vydanie bezdôvodného obohatenia bola založená na zisteniach súdu, že zmluva uzatvorená so žalobkyňou a právnym predchodcom žalobcu dňa 1.8.2015, na základe ktorej mal byť spotrebiteľke poskytnutý viazaný spotrebiteľský úver na zaplatenie časti kúpnej ceny vozidla je bezúročná a bez poplatkov podľa § 11 ods. 1 písm. b/ zákona č. 129/2010 Z.z., pretože boli nesprávne uvedené obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere týkajúce sa celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, čo sa odrazilo aj v nesprávne uvedenej hodnote RPMN v neprospech spotrebiteľa.

17. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd, prejednal odvolanie žalobcov ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP, z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, odvolaniu nie je možné vyhovieť. Rozsudok je v napadnutých výrokoch vecne správny, preto ho odvolací súd v zhode s § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

18. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 23.03.2022 v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené na webovej stránke a úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle § 219 ods. 3 CSP.

19. Preskúmaním napadnutého rozsudku a postupu predchádzajúceho jeho vydaniu odvolací súd nezistil naplnenie žiadneho z uplatnených odvolacích dôvodov. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa kritériá riadneho odôvodnenia podľa § 220 ods. 2 CSP, súdu nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo z prednesov strán nevyplývali a ani inak nevyšli za konania najavo alebo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor. Tiež nebolo zistené, aby na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval nesprávne zákonné ustanovenie alebo použité zákonné ustanovenie nesprávne vyložil. Súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, náležite zistil skutkový stav a vykonané dôkazy hodnotil v súlade so zákonom a z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam na ktorých založil aj svoje rozhodnutie, zo zisteného stavu vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd nezistil porušenie žiadnych práv sporových strán zahrňujúcich právo na spravodlivý súdny proces ani inú vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávnosť rozhodnutia.

20. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, na ktoré odkazuje a rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

21. K uplatneným odvolacím námietkam a vyjadreniam žalovaného v odvolacom konaní odvolací súd uvádza, že žalovaný vychádza z nesprávnej úvahy o potrebe skúmania existencie naliehavého právneho záujmu na určení, že zmluva uzavretá so spotrebiteľom je bez poplatkov a bez úrokov, pretože právo domáhať sa takého rozhodnutia súdu vyplýva spotrebiteľovi z osobitnej právnej úpravy. Podľa § 11

ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2008 sa spotrebiteľ môže domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti, čím je daný predpoklad konania na súde o predmete sporu ako bol vymedzený žalobou bez potreby skúmania naliehavého právneho záujmu. Obdobne takéto právo spotrebiteľovi vyplýva z § 15 ods. 2 zákona č. 90/2016 Z.z. o úveroch na bývanie, keď niet sporu o tom, že každá zo zmlúv má povahu zmluvy spotrebiteľskej. Za takých okolností súd koná podľa § 137 písm. d/ CSP, v zmysle ktorého možno žalobou požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Na dôvažok odvolací súd dodáva, že aj bez existencie takejto osobitnej právnej úpravy rozhodnutie o tom, či veriteľovi patrí právo na úroky a poplatky z úverovej zmluvy, má priamy vplyv na zistenie rozsahu záväzku na strane veriteľa a dlžníka, čo by odôvodňovalo naliehavý právny záujem na takom rozhodnutí súdu a procesnú prípustnosť žaloby aj podľa § 137 písm. c/ CSP.

22. Neopodstatnené sú aj námietky odvolateľov týkajúce sa náležitostí zmluvy o spotrebiteľských úveroch podľa zákona č. 129/2010 Z.z.. Vymedzenie náležitostí zmluvy o spotrebiteľských úveroch a sankcionovanie ich absencie bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou je vždy viazané na zmysel a účel sledovaný zákonodarcom, ktorým je ochrana spotrebiteľa pred zavádzajúcim, nečestným konaním dodávateľa. Výklad zákona však nemá sledovať jeho formalistické uplatňovanie, nesmie ísť proti duchu zákona a ani nemá byť snahou o zdôrazňovanie absencií slovných spojení, ale zabezpečiť, aby bola naplnená zákonom sledovaná ochrana spotrebiteľa. Výklad zákona u spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. nemožno realizovať bez reflexie na právnu ochranu spotrebiteľa v práve Európskej únie, ktorého implementácia sa odráža v práve vnútroštátnom. Z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15 vyplýva, že Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/40/ES z 23.4.2008 o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice rady 87/102/EHS (ďalej Smernica) bráni členským štátom, aby vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovili povinnosti zahrňovať do zmluvy o úvere aj iné náležitosti než tie, ktoré vymenúva čl. 10 ods. 2 Smernice. K eurokomformnému výkladu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch aj vo väzbe na rozsudok SDEÚ C-42/2015 sa vyjadroval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.2.2018 i sp.zn. 3Cdo/56/2018 zo dňa 17.4.2018, so záverom, že zákonná úprava v sebe neobsahuje požiadavku členenia splátky, ale špecifikáciu vzťahuje iba na počet splátok, termíny ich splatnosti a sumu splátky.

23. Odvolací súd poukazuje na body 72., 73., rozsudku Súdneho dvora EÚ C-42/15, v ktorých Súdny dvor konštatoval, (čo sa súčasne premietlo do záverečného rozhodnutia), že za primerané nemožno považovať, ak sankcia bezúročnosti nastáva v prípade neuvedenia tých náležitostí uvedených v čl. 10 ods. 2 Smernice, ktoré svojou povahou nemôžu mať vplyv na schopnosť dlžníka posúdiť rozsah záväzku. Preto je potrebné vychádzať z toho, že ak zmluva o úvere neobsahuje náležitosti uvedené v čl. 10 ods. 2 tejto Smernice, bude sa považovať za zmluvu o úvere bez úrokov a poplatkov iba pokiaľ ide o okolnosť, ktorej neuvedenie môže spochybníť možnosť spotrebiteľa posúdiť rozsah svojho záväzku.

24. Pokiaľ odvolatelia poukazovali na údajnú absenciu predpokladov výpočtu hodnoty RPMN v zmluve podľa § 9 ods. 2 písm. h/ zákona č. 129/2010 Z.z. odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle § 291 ods. 3 CSP v spojení s § 296 CSP, ak je spotrebiteľ zastúpený právnym zástupcom, uplatňujú sa na neho zásady sudcovskej a zákonnej koncentrácie konania, preto môže uplatňovať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany len do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie na súde prvej inštancie skončilo. Obsah skutkových tvrdení žalobcov spočívajúci v porušení povinnosti žalovaného vymedziť predpoklady výpočtu RPMN je prostriedkom procesnej obrany a útoku, ktorý bol uplatnený až v odvolacom konaní, na ktorý nemožno v zmysle zásad § 366 CSP prihliadať, lebo ide o nepripustné novoty v odvolacom konaní. K povahe námietok žalobcov je potrebné tiež uviesť, že súd pri rozhodovaní o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy posudzuje ex offio existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, no v ostatnom rozsahu je viazaný obsahom skutkových tvrdení spotrebiteľa.

25. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že posudzovaná zmluva obsahuje údaje, ktoré do výpočtu hodnoty RPMN vstupujú (§ 19 zákona č. 129/2010 Z.z.) a zákonná úprava nevymedzuje povinnosť veriteľa opakovane uvádzať v zmluve o spotrebiteľskom úvere údaje, na základe ktorých bola RPMN vypočítaná. Je pritom nepochybné, že predpoklady pre výpočet hodnoty RPMN, ako vyplývali z § 19 zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s Prílohou č.2 k uvedenému zákonu boli obsahom informácií poskytnutých žalobcom, zohľadňujúc všetky podstatné údaje ako vyplývali z obsahu zmluvy týkajúce sa celkových nákladov spotrebiteľa, úrokovej sadzby, poplatkov, mesačnej splátky, počtu splátok, lehoty splatnosti úveru.

26. Z konania nevyplýva ani nesprávnosť skutkových zistení súdu, na ktorých založil právne posúdenie žaloby so záverom, že veriteľ si splnil svoje povinnosti s náležitou odbornou spôsobilosťou posúdiť schopnosť žalobcov splácať úver na bývanie podľa zákona č. 90/2016 Z.z. a spotrebiteľský úver podľa zákona č.129/2010 Z.z.. Súdu nemožno vytknúť, aby si pri hodnotení tejto otázky počínal

formalisticky, bez zreteľa na účel sledovaný zákonom. Žalobcovia nenamietajú, že tak ako to bolo podložené obsahom listinných dôkazov, veriteľ vychádzal z overených informácií o výške ich príjmov zohľadňujúc osobný, rodinný stav žalobcov, stav o splácaných a nesplácaných úverov, ako vyplýva z databázy bankového registra SRBI prihladajúc na sumu požadovaného úveru nevyhnutné výdavky zo zabezpečením základných potrieb členov domácnosti odvíjajúcich sa od minimálneho životného štandardu na každú posudzovanú osobu, teda žalobcov, ako aj ich tri maloleté deti, berúc do úvahy vlastníctvo žalobcov k nehnuteľnosti. Len odlišné predstavy žalobcov o spôsobe hodnotenia vykonaného dokazovania nezakladajú vecnú nesprávnosť odvolaním napadnutého rozsudku. Odvolatelia okrem všeobecných výhrad vo svojom odvolaní neuplatnili žiadnu vecnú námietku, ktorá by už nebola predmetom posudzovania v konaní pred súdom prvej inštancie. Ani rozhodnutia iných odvolacích súdov, na ktoré poukázali v odvolaní, nenasvedčujú dôvodnosti ich námietok. Z obsahu týchto rozhodnutí vyplýva len zákonné vymedzenie rozsahu povinností veriteľa pri skúmaní bonity spotrebiteľa, splnenie ktorých povinností sa vždy posudzuje v konkrétnych okolnostiach prejednávanej veci.

27. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný vychádzal z komplexne zistených údajov o pomeroch žalobcov na strane príjmov a výdavkov, dokladovaných výpisom z účtu, potvrdeniami o príjme, lustráciou v bankovom registri, obsahujúcom údaj o splácaných a nesplácaných úveroch na kartách, existujúcich zmluvách, výške mesačných splátok, zhodnotením rodinného stavu žalobcov, počtu nezaopatrených detí. Nebolo preto možné dospieť k záveru, aby hrubo porušil povinnosti konať s odbornou starostlivosťou (§ 15 ods. 2 zákona č. 90/2016 Z.z., § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.), lebo pri poskytnutí úveru žalobcom nepostupoval bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch, rodinnom stave alebo bez prihľadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti žalobcov splácať úver.

28. Za správne považuje tiež odvolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP vychádzajúce zo zásady zodpovednosti sporových strán za výsledok konania. Z obsahu súdneho spisu, tvrdení žalobcov nevyplývajú žiadne okolnosti, ktoré by bolo možné považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa opodstatňujúce aplikáciu § 257 CSP a takéto okolnosti žalobcovia nepreukázali ani v konaní o odvolaní.

29. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

30. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

31. Vyššie citované ustanovenie znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Túto normu nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, za súčasného reflektovania zákonných podmienok rozhodovania o náhrade trov, prihladajúc tiež na okolnosti, ktoré viedli strany sporu k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní. Okolnosti odôvodňujúce aplikáciu § 257 CSP môžu spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu (majetkovým, sociálnym, osobným). Súčasne ale platí, že ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami, použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany.

32. Žalobcovia boli v konaní neúspešnou stranou sporu, preto im svedčí zákonná povinnosť podľa § 255 ods. 1 CSP nahradiť trovy konania protistrane. Aplikácie ustanovenia § 257 CSP sa domáhali so zreteľom na ich nepriaznivé osobné pomery. Z registra Sociálnej poisťovne a.s. vyplýva, že žalobca v 1.rade je dlhodobo zamestnancom U.S. Steel s.r.o. Košice, jeho príjem predstavuje priemerne za posledných 12 mesiacov 2.300,00 eur. Samotná okolnosť vzniku požiaru na rodinnom dome žalobcov neosvedčuje zánik obydľia, ani rozsah škôd, prípadné poistné plnenie. Zo žalobcami predložených listín okrem existencie požiaru v januári 2021 nevyplývajú žiadne iné okolnosti. Preukázanie existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, na ktoré by mal súd v konaní prihliadať, a ktoré sa vzťahujú k osobným pomerom žalobcov, zatažuje dôkaznou povinnosťou stranu žalobcov. Z listín predložených žalobcami, z údajov dostupných súdu, nevyplývajú podmienky pre aplikáciu § 257 CSP, a použitie uvedeného zákonného ustanovenia neodôvodňuje ani charakter a predmetu sporu. Súdne konanie iniciovali žalobcovia zastúpení právnym zástupcom, preto nie je v rozpore so zásadou spravodlivého usporiadania pomerov, aby znášali zodpovednosť za procesný neúspech v konaní podľa § 255 ods.

1 CSP, ak nesprávne vyhodnotili dôkaznú situáciu v spore s cieľom zníženia dlhu zo spotrebiteľských zmlúv. Odvolací súd v kontexte vyššie uvedeného konštatuje, že nezistil žiadne zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, odôvodňujúce výnimočný postup pre nepriznanie nároku na náhradu trov konania žalovanému, ktoré mu vznikli v súvislosti s obranou v konaní, preto rozhodnutie súdu hodnotil ako vecne správne aj vo výroku o náhrade trov konania.

33. Zo zmienovaných úvah, keď neboli zistené podmienky pre použitie ustanovenia § 257 CSP, vychádza tiež rozhodnutie odvolacieho súdu. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď procesne neúspešní odvolatelia sú povinní na náhradu trov vzniknutých žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech.

34. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).